

แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาล
ตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*
GUIDELINES FOR DEVELOPMENT ON THE COMMUNITY WELFARE FUND
BASED ON FOUR IDDHIPPADA OF CHAMPAKHAN SUB-DISTRICT
MUNICIPALITY, SUWANNAPHUM DISTRICT,
ROI ET PROVINCE

พระครูสุวรรณโชติวัฒน์ สจจวโร (วรศาสตร์)¹, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²
Phrakhrusuwanchotiwat Satjawaro (Worasat)¹, Pompimol Pochailar²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : Thaweechok9@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (วิมังสา) รองลงมา ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี (ฉันทะ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ (วิริยะ)และ 2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 1) ควรจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย มีสถานที่ออกกำลังกายหรือลานกีฬาในทุกหมู่บ้าน 2) เพิ่มทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดีแต่ยากจน 3) ส่งเสริมการจัดการความรู้และพัฒนานวัตกรรมสวัสดิการชุมชน 4) ควรมีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้กับชุมชน โดยการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือด้อยโอกาสให้สามารถมีที่อยู่อาศัยและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี 5) ควรสำรวจความต้องการในด้านการจัดสวัสดิการ 6) ควรมีเวรยาม

ประจําหมู่บ้าน ส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้ และมีประสบการณ์จริงจากการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้การบริหารจัดการกองทุน สวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; กองทุนสวัสดิการชุมชน; อิทธิบาท 4

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study the level of the community welfare fund development based on the Four Principles of Iddhipada of Champakhan Sub-District Municipality, Suwannaphum District, Roi Et Province and 2) to suggest the guidelines for developing the fund in mention. The samples were fund members, totally 331 in number, and the instrument for data collection was the five-scale rating questionnaire and reliability of .94. The statistics used for the data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation, together with t-test and F – test to test the hypothesis.

The findings can be summarized as follows: 1. The development of the community welfare fund based on the Four Principles of Iddhipada of Champakhan Sub-District Municipality, Suwannaphum District, Roi Et Province, was found, on an overall aspect, to prevail at the ‘MUCH’ level. On an individual aspect, the item that was found to be on top of the scale was safety and security in terms of both life and assets, followed by hygienic and healthy aspect and employment and income earning, respectively. And 2. The related recommendations as suggested by the responses were the following: 1) Fitness activity, exercise court or sport complex should be arranged in all villages. 2) More scholarships for students should be provided. 3) Knowledge management and welfare innovation programs should be promoted for the public. 4) Housing project should be initiated for those in need of residence. 5) Occasional survey of community needs for welfare channels should be implemented. 6) There should be guarding system, training courses and classes on life experience and social coexistence under the robust management of community fund system.

Keywords : Guidelines for development; Community Welfare Fund; Four Principles of Iddhipada

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ประชาชนกินดีอยู่ดีมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนให้ประชาชนเป็นผู้ริเริ่มเป็นเจ้าของและดำเนินการด้วยตนเองจนมีคุณภาพระดับหนึ่ง จากนั้นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลมีการสนับสนุนด้านการสมทบกองทุนระบบสวัสดิการชุมชน เช่น การจัดสวัสดิการจากฐานกลุ่มออมทรัพย์ องค์กร การเงิน วิสาหกิจชุมชน กิจกรรมทางศาสนา การจัดการทรัพยากรโดยผ่านสถาบันองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และการสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้น (สถาบันองค์กรชุมชน, 2562) และมีการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนที่หลากหลาย เน้นให้ชุมชนหันมาฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีและความสัมพันธ์เป็นสวัสดิการแบบพึ่งตนเองที่ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างระบบร่วมบริหารจัดการและร่วมรับผลประโยชน์เพื่อให้เป็นกองทุนที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันมีการสมทบงบประมาณจาก 3 ฝ่าย คือ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐบาล (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน องค์กรมหาชน, 2551)

กองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลจำปาขัน จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2553 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้¹⁾ เพื่อเป็นศูนย์รวมน้ำใจของคนทุกเพศ ทุกวัย ในชุมชนและท้องถิ่น ให้เกิดสำนึกรับผิดชอบในการพึ่งตนเองโดยระบบการฝากสัจจะวันละบาท และจัดสวัสดิการที่ทั่วถึงเป็นธรรม 2) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเรื่องการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในชุมชน 3) เพื่อจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสมาชิกและชุมชน 4) เพื่อลดช่องว่างความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนให้เกิดความเสมอภาค และประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความสันติสุข 5) เพื่อเป็นแบบอย่างและเผยแพร่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการไปยังชุมชนอื่นที่สนใจ โดยการพึ่งตนเองและรวมพลังของคนในปัจจุบันแต่การดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลจำปาขัน ยังมีปัญหาบางประการ เนื่องจากความหลากหลายของสมาชิกมาจากองค์ประกอบหลายอย่างทำให้มีความคิดเห็นที่ต่างกันได้ รับข้อมูลที่อาจไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการดำเนินงานและมีทัศนคติที่แตกต่างกัน (กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลจำปาขัน จังหวัดร้อยเอ็ด, 2564)

ดังนั้นกองทุนสวัสดิการชุมชนส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาด้านการบูรณาการและการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน แต่การศึกษาด้านการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนยังมีน้อยจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัย มีความสนใจจะศึกษาการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลจำปาขัน จังหวัดร้อยเอ็ด ในประเด็นปัญหา ด้านกระบวนการคิดและวางแผน ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านการรับผลประโยชน์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นข้อเสนอแนะ การดำเนินงานกองทุนสวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลจำปาขัน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงพื้นฐานของชีวิตสมาชิกทุกคนให้มีความยั่งยืนตลอดไปและเป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับสมาชิกรู้จักการออม มีความเสียสละสามัคคี มีคุณธรรม ในการนำหลักอริยบท 4 มาใช้อีกทั้งส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการพัฒนาและปัญหากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อก่อประโยชน์ให้แก่ที่เทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 2,400 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 331 คน โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลจำปาขัน จำนวน 5 คน แกนนำชุมชน คณะบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน 1) นายภูสิน ลาสองชั้น 2) นายสุรชัย พลเดช 3) นายบุญธรรม ชุมเหมา 4) นายนิรันทร์ พรหมดงเมือง 5) นายอนันต์ ตะกะศิลา 6) นายธานินทร์ สอนวิชา 7) นายจันทร์ทา รมณี 8) นายวิรัช นาแขง 9) นายสายฝน แก้วสมบัติ 10) นายประมวล มาหินกอง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานวิจัย และเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษาทั้งหมด ในการตอบแบบสัมภาษณ์

4.4 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม กำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี (ฉันทะ) 2) ด้านการมีการศึกษาที่ดี (วิริยะ) 3) ด้านการมีที่อยู่อาศัยที่ดี (จิตตะ) 4) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ (วิริยะ) 5) ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (วิมังสา)

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลจำปาขัน จำนวน 5 คน แกนนำชุมชน คณะบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน

4.5 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องตามรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00

4.6 นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดลองใช้ (Try out) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.7 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 331 ชุด และแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 ชุดซึ่งได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และมีการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีการตอบกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำไปทำการวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test และสรุปผลการวิจัย

5. ผลการวิจัย

5.1 ระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี (ฉันทะ)	3.57	0.70	มาก	2
2) ด้านการมีการศึกษาที่ดี (วิริยะ)	3.57	0.85	มาก	3
3) ด้านการมีที่อยู่อาศัยที่ดี (จิตตะ)	3.56	0.74	มาก	4
4) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ (วิริยะ)	3.52	0.74	มาก	5
5) ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (วิมังสา)	3.61	0.80	มาก	1
รวม	3.56	0.77	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณาเรียงด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (วิมังสา) ($\bar{X}=3.61$, S.D.= 0.80) รองลงมา ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี(ฉันทะ) ($\bar{X}=3.57$, S.D.= 0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ (วิริยะ) ($\bar{X}=3.52$, S.D.= 0.74)

5.2 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

5.2.1 ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี (ฉันทะ) ควรจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย มีสถานที่ออกกำลังกายหรือลานกีฬาในทุกหมู่บ้าน

5.2.2 ด้านการมีการศึกษาที่ดี (วิริยะ) ควรเพิ่มทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดีแต่ยากจน ส่งเสริมการจัดการความรู้และพัฒนานวัตกรรมสวัสดิการชุมชนการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลจำปาขันจัดให้มีศูนย์ถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ความรู้กับคนในชุมชน

5.2.3 ด้านการมีที่อยู่อาศัยที่ดี (จิตตะ)ควรมีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้กับชุมชน โดยการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือด้อยโอกาสให้สามารถมีที่อยู่อาศัย และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

5.2.4 ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ (วิริยะ) ควรสำรวจความต้องการในด้านการจัดสวัสดิการ การศึกษาคุณงานนอกสถานที่และการพัฒนากองทุนฌาปนกิจชุมชนโครงการธนาคารขยะ ควรดำเนินการพัฒนาการประกอบอาชีพ พัฒนาระบบเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชนของประชาชนเทศบาลตำบลจำปาขันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

5.2.5 ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (วิมังสา) ควรมีเวรยามประจำหมู่บ้าน ส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้และมีประสบการณ์จริงจากการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผลดังนี้

6.1 ระดับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรของสังคม ด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข

มีความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจ นอกจากนี้ประชาชนยังต้องการได้รับการพัฒนาด้าน การศึกษามีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่างๆ โดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็น คุณธรรมนำทางสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2550) กล่าวว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องให้ถึงความสำเร็จหรือทางแห่งความสำเร็จมี 4 ประการ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ฉันทะคือความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ คือความเพียร พยายาม จิตตะคือ ความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น วิมังสาคือ ความไตร่ตรองสอบสวนพิจารณาหรือ หมายความว่าพากเพียรทำ เอาจิตฝึกฝน ใช้ปัญญาสอบสวน นี่เป็นอิทธิบาท 4 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อำพร ปันตาแก้ว และธรรมบุญ พ่อคำทอง (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาล ตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดมีดังนี้ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี (ฉันทะ) ควรจัด กิจกรรมการออกกำลังกาย มีสถานที่ออกกำลังกายหรือลานกีฬาในทุกหมู่บ้าน 2) ด้านการมีการศึกษา ที่ดี (วิริยะ) ควรเพิ่มทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดีแต่ยากจน ส่งเสริมการจัดการความรู้และพัฒนา นวัตกรรมสวัสดิการชุมชน การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบล จำปาขัน จัดให้มีศูนย์ถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ความรู้กับคนในชุมชน 3) ด้านการมีที่อยู่อาศัยที่ดี (จิตตะ) ควรมีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้กับชุมชน โดยการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือด้อยโอกาส ให้สามารถมีที่อยู่อาศัยและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี 4) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ (วิริยะ) ควร สสำรวจความต้องการในด้านการจัดสวัสดิการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการพัฒนากองทุน ฅาปนกิจชุมชนโครงการธนาคารขยะ ควรดำเนินการพัฒนาการประกอบอาชีพ พัฒนาระบบ เศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชนของประชาชนเทศบาลตำบลจำปาขันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน 5) ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (วิมังสา) ควรมี เวยามประจำหมู่บ้าน ส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้ และมีประสบการณ์จริงจากการดำเนินชีวิตและ การอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้การบริหารจัดการกองทุน สวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัด ร้อยเอ็ด มีความเข้าใจในทิศทางและแนวโน้มในการดำเนินงานกองทุน การจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน โดยผ่านกระบวนการจัดการฐานข้อมูล ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยการจัดสวัสดิการชุมชน การมีใจ รัก ศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ ด้วยการสร้างหลักประกันตามความต้องการของสมาชิก เป้าหมาย หลักในการจัดสวัสดิการ คือ มุ่งเน้นประชาชนเป็นหลัก มีความเพียร ความมุ่งมั่นทุ่มเท การจัด สวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกระบวนการ การพัฒนา กองทุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ การสนับสนุนงบประมาณและการสร้างภาคีเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของเนตรชนก พาคำ, เชิดเกียรติ กุลบุตร, พรกมล ระหาญนอก (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลนาอ้อ มีแนวทางในการดำเนินงานที่ยั่งยืนคือ มีการสร้าง หลักประกันให้กับสมาชิกตามความต้องการมีเป้าหมายหลักคือมุ่งเน้นประชาชนเป็นหลัก และเหมาะสมกับบริบทของ ชุมชน มีความเสมอภาค เท่าเทียมในการให้บริการ และรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับในการเพิ่มศักยภาพในการบริหารกองทุนอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนากองทุน ยกกระดับให้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีการบริหารจัดการงบประมาณที่ชัดเจน และมีการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

7. องค์กรความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้้องค์ความรู้ที่ได้จากแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยอิทธิบาท 4 ของเทศบาลตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อก่อประโยชน์ให้แก่ชุมชน ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการมีการศึกษาที่ดี ด้านการมีที่อยู่อาศัยที่ดี ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นำไปสู่การพัฒนากองทุนให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น
2. ทำให้เห็นว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนมีความสัมพันธ์กันกับชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน และสามารถบริหารจัดการสวัสดิการให้กับประชาชนได้อย่างเท่าเทียมกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรสำรวจความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มากำหนดนโยบายให้เป็นนโยบายที่ดีต่อไป

8.1.2 ควรหาวิธีการทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดการความรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุน

8.1.3 ควรส่งเสริม แนะนำการหาแหล่งทุนต่อยอดในการดำเนินจากพื้นที่ เช่น การบริจาคการเรียไร การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 กองทุนพัฒนาชุมชนควรส่งเสริมการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกตามภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตลาด OTOP ในชุมชนหรือตลาดประจำตำบล

8.2.2 กองทุนพัฒนาชุมชนควรมีกองทุนกั๊ยมเพื่อการศึกษาให้กับกลุ่มนักเรียนขาดแคลนที่ผู้กั๊บรายได้ในอนาคต

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกองทุนที่มาจากนโยบายประชานิยมด้านอื่นๆ ของรัฐบาล เพื่อสะท้อนผลการศึกษาวิจัยในการจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสมคุ้มค่าต่อประชาชนอย่างยั่งยืน

8.3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาจัดทำเป็นแผนงานบูรณาการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อน เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืน

9. บรรณานุกรม

- กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลจำปาขัน จังหวัดร้อยเอ็ด. (2564). **ระเบียบกองทุนสวัสดิการชุมชน**. ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลจำปาขัน.
- เนตรชนก พาคำ, เชิดเกียรติ กุลบุตร และพรกมล ระหาญนอก. (2563). แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย. **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**. 15(51). 67-79.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). **ธรรมนุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2551). **พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2562). **คู่มือกองทุนสวัสดิการชุมชน**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- อำพร ปันตาแก้ว และธรรมนุญ พอค้าทอง. (2558). การจัดการความรู้ของกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารวิชาการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**. 2(1). 86-95.